

دانشگاه علوم پزشکی کرمان

دانشکده پرستاری و مامایی رازی

پایان نامه مقطع کارشناسی ارشد پرستاری

عنوان:

تأثیر برنامه آموزشی تبعیت از رژیم درمانی بر رفتارها و نگرش نسبت به
تبعیت از رژیم درمانی و شاخص‌های آزمایشگاهی در بیماران تحت همودیالیز در

بیمارستان امام رضا (ع) سیرجان در سال ۱۳۹۵

توسط: محدثه ستایش

استاد راهنما: منصوره عزیززاده فروزی

استاد مشاور: دکتر مه‌لقا دهقان

سال تحصیلی ۹۷-۱۳۹۶

kerman University of Medical Sciences

Faculty of Nursing and Midwifery

in Partial Fulfillment Of The Requirements For The Degree

(MSc)

Title:

The effect of therapeutic educational program on behaviors and attitude toward therapeutic adherence and laboratory parameters of hemodialysis patients of Emamm Reza (A) Hospital of Sirjan in 2016

By:

Mohaddeseh Setayesh

Supervisor:

Mansooreh Azizzadeh Forouzi

Advisor/s:

Mahlegha Dehghan

Year:

2016-2017

مقدمه و اهداف: بیماری‌های مزمن بزرگ‌ترین مشکل در سیستم مراقبت بهداشتی محسوب می‌شود. در میان انواع مختلف بیماری‌ها تأکید بر بیماری مزمن کلیه بیش‌تر می‌باشد. همودیالیز رایج‌ترین نوع جایگزینی کار کلیه برای بیماران مبتلا به بیماری مرحله نهایی کلیه می‌باشد، که نیاز به تبعیت از رژیم درمانی را نیز می‌طلبد. با توجه به این مطلب که نگرش و رفتارهای تبعیت از رژیم درمانی می‌تواند در رعایت رژیم درمانی مؤثر باشد و یکی از راه‌های افزایش یا تعدیل نگرش‌ها و رفتارها آموزش است، این مطالعه تأثیر برنامه آموزشی بر رفتارها و نگرش نسبت به تبعیت از رژیم درمانی و شاخص‌های آزمایشگاهی در بیماران تحت همودیالیز را بررسی می‌کند.

روش‌ها: مطالعه حاضر از نوع کارآزمایی بالینی با دو گروه آزمون و کنترل با حجم نمونه ۶۰ نفر (۳۰ نفر در هر گروه که به روش تخصیص تصادفی تقسیم شدند) انجام شد. اطلاعات از طریق دو پرسشنامه پژوهشگر ساخت که با اقتباس از دو پرسشنامه نگرش تبعیت بیماران کلیوی (RAAQ: Renal Adherence Attitude Questionnaire) و رفتار تبعیت بیماران کلیوی (RABQ: Renal Adherence Behavior Questionnaire) تهیه گردید؛ قبل، یک ماه و ۳ ماه بعد از اتمام آموزش جمع‌آوری شد. مقادیر آزمایشگاهی نیز با هماهنگی بیمارستان و یک کیت مشخص کنترل و ثبت گردید. از نرم افزار SPSS نسخه ۱۹ برای انجام تحلیل داده‌ها استفاده شد؛ سطح معنی‌داری ۰/۰۵ در نظر گرفته شد. از آمار توصیفی (فراوانی، درصد، میانگین و انحراف معیار) و آمار تحلیلی (آزمون تی زوجی و آزمون اندازه‌گیری‌های مکرر یا معادل نان پارامتریک آن‌ها) جهت تجزیه و تحلیل داده‌ها استفاده گردید.

یافته‌ها: دو گروه قبل از مداخله از نظر نگرش و رفتارهای تبعیت از رژیم درمانی اختلاف معنی‌داری نداشتند. یک ماه بعد از مداخله نمره نگرش و رفتارهای تبعیت از رژیم درمانی در گروه مداخله بیشتر از قبل از مداخله بود و سه ماه بعد از مداخله این نمره اگرچه کمتر از یک ماه بعد از مداخله بود، اما نسبت به قبل از مداخله همچنان افزایش داشت (۰/۰۰۱).

ب

$P <$ اما در گروه کنترل نگرش و رفتارهای تبعیت از رژیم درمانی یک و ۳ ماه بعد از مداخله تغییر معنی‌داری نسبت به قبل از مداخله نشان نداد. شاخص‌های آزمایشگاهی یک و ۳ ماه بعد از مداخله در گروه مداخله و کنترل تغییر معنی‌داری نسبت به قبل از مداخله نداشت ($P > 0/05$).

نتیجه‌گیری: با توجه به نتایج مطالعه برنامه آموزشی بر نگرش و رفتارهای تبعیت از رژیم درمانی مؤثر است، اما بر شاخص‌های آزمایشگاهی تأثیر ندارد. بنابراین توصیه می‌شود برنامه آموزشی به صورت مداوم در بیماران تحت همودیالیز انجام گیرد و محتوایی طراحی گردد تا در شاخص‌های آزمایشگاهی نیز این تأثیر مشاهده گردد.

کلید واژه‌ها: همودیالیز، نگرش، رفتار تبعیت، رژیم درمانی، برنامه آموزشی، شاخص‌های آزمایشگاهی

Abstract

Background & Objective: Chronic diseases are the biggest problem in Health Care System. Hemodialysis is the most common way to replace kidney function for patients with advanced kidney disease and it also needs their adherence to therapeutic regimen. Attitudes and behaviors of adherence to therapeutic regimen may have different consequences for patients and education can play an important role. This study concerns the effects of education about adherence to the therapeutic regimen on the beliefs and behaviors towards therapeutic adherence and laboratory indexes in patients under hemodialysis.

Methods: This study is done by a clinical trial with two groups of experimental and control with a sample size of 60 people. (30 people in each group divided by random allocation) educational intervention was performed for 60 people (30 in experimental and 30 in control group). Information was provided through two research questionnaires adapted from two questionnaires; RAAQ (Renal Adherence Attitude Questionnaire) and RABQ (Renal Adherence Behavior Questionnaire). Before education and one month and three months after education was examined. Laboratory values were defined in accordance with hospital and a specific kit. The SPSS 19 software was used for data analysis. Level of significance was considered 0.05. Descriptive statistics (abundance, percentage, average and standard deviation) and analytical statistics (paired T test and repeated measures test (or their non-parametric equivalents) was used for data analysis.

Results: Before the intervention, the two groups had no significant difference in terms of attitudes and behaviors of adherence to therapeutic regimen. One month after intervention, the rate of attitudes and behaviors of adherence to therapeutic regimen in the intervention group was more than before the intervention and three months after the intervention, this rate, despite being less than one month after the intervention, was more than before the intervention. But in the control group, attitudes and behaviors of adherence to therapeutic regimen had no significant change one month or three months after intervention compared to before. Laboratory indexes had no significant change in intervention and control group after the intervention.

Conclusion: According to the results of the study, the education program is effective on attitudes and behaviors of adherence to therapeutic regimen but not on the laboratory indexes. Therefore it is advised to develop the education program for patients under hemodialysis continually and design the content in order to see this effect on laboratory indexes as well.

Key words: hemodialysis, attitude, adherence behavior, therapeutic regimen, education program

بسمه تعالی

صورتجلسه دفاع از پایان نامه

دانشگاه علوم پزشکی کرمان
تحصیلات تکمیلی دانشگاه

تاریخ ۹۷/۲/۱۰

شماره ۹۷/۲/۱۰

پیوست

جلسه دفاعیه پایان نامه تحصیلی خانم محدثه ستایش دانشجوی کارشناسی ارشد پرستاری داخلی جراحی ۹۴ تحت عنوان " تاثیر برنامه آموزشی تبعیت از رژیم درمانی بر رفتارها و نگرش نسبت به تبعیت از رژیم درمانی و شاخص های آزمایشگاهی در بیماران تحت همودیالیز در بیمارستان امام رضا(ع) سیرجان در سال ۱۳۹۵ " به راهنمایی خانم منصوره عزیززاده فروزی در ساعت ۱۲ روز دوشنبه مورخ ۹۷/۲/۱۰ با حضور اعضای محترم هیات داوران متشکل از:

سمت	نام و نام خانوادگی	امضا
الف : استاد راهنما	خانم منصوره عزیززاده فروزی	
ب : استادمشاور	خانم دکتر مه لقا دهقان	
ج : عضو هیات داوران (داخلی)	خانم دکتر سکینه سبزواری	
د : عضو هیات داوران (خارجی)	آقای دکتر مسعود ریانی	
ه : نماینده تحصیلات تکمیلی	خانم دکتر پروین منگلیان	

کلی گردید و ضمن ارزیابی به شرح پیوست با درجه ب و نمره ۱۷ مورد تأیید قرار گرفت.

دکتر فیروزه میرزایی رابر

مهر و امضاء معاون آموزشی دانشکده

۹۷/۲/۳

